

Handläggare
Heidi De Brabandere
018- 727 42 90

Datum
2021-04-15

Diarienummer
2021-002038- MI

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 2021-05-04

Yttrande över ansökan om förlängd provotid för utredning avseende utsläpp av avloppsvatten från Fresenius Kabi AB, Uppsala kommun

Remiss från miljöprövningsdelegationen , dnr. 551-2195-2021. Förlängd remisstid till 2021-05-05.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande daterat den 2021-05-04 till miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen i Uppsala län.

Sammanfattning

I beslut den 15 oktober 2015 lämnade miljöprövningsdelegationen, (MPD, Länsstyrelsen i Uppsala län), Fresenius Kabi Aktiebolag (bolaget) tillstånd för tillverkning av farmaceutiska beredningar och rening av oljor vid bolagets anläggning i Fyrislund i Uppsala. MPD sköt upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av avloppsvatten under en provotid. Efter att bolaget lämnade in sin provotidsredovisning till MPD mars 2017, så beslutade MPD mars 2018 om att fastställa slutliga villkor kring installation av reningsutrustning för rening av fetter och propofol i avloppsvattnet. MPD beslutade även om en ny provotid för avgörandet av slutliga villkor för rening av fett i avloppsvatten och föroreningsinnehåll avseende fett och propofol i avloppsvatten som avleds till det kommunala avloppsvattennätet samt åtgärder för att minska bypass förbi reningsanläggningen. Utredningarna med förslag till slutliga villkor skulle lämnas till MPD senast 30 maj 2021. Bolaget ansöker nu om förlängd provotid till 30 maj 2022 då de inte har nått ner till målvärdena för totalfett och propofol ännu, och fortfarande ser tekniska möjligheter till att förbättra reningsgraden.

Ärendet

I beslut den 15 oktober 2015 lämnade miljöprövningsdelegationen, (MPD, Länsstyrelsen i Uppsala län) Fresenius Kabi Aktiebolag (bolaget) tillstånd för tillverkning av farmaceutiska beredningar och rening av oljor vid bolagets anläggning i Fyrislund i Uppsala. MPD sköt upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av avloppsvatten under en provotid. Efter bolagets överklagan så prövade MPD om beslutet från den 15 oktober 2015 och ändrade bl.a. utredningsvillkor U1 (gällande utsläpp av fett samt renings- och utsläppsminimeringsåtgärder för fett och propofol) i beslut den 26 november 2015. Efter två kortare förlängningar av provotiden lämnade bolaget in sin provotidsredovisning till MPD den 31 mars 2017. MPD beslutade den 23 mars 2018 bl.a. att som slutligt villkor fastställa att uppgraderade ultrafilter enligt bolagets förslag skulle installeras och tas i drift senast den 30 december 2019 (för rening av fett). Även ytterligare reningssteg för att eliminera propofol från avloppsvattnet skulle installeras och tas i drift senast den 31 januari 2019. MPD beslutade också om en ny provotid för avgörandet av slutliga villkor för rening av fett i avloppsvatten och föroreningsinnehåll avseende fett och propofol i avloppsvatten som avleds till det kommunala avloppsvattnet samt åtgärder för att minska bypass förbi reningsanläggningen. Utredningarna med förslag till slutliga villkor skulle lämnas till MPD senast 30 maj 2021. MPDs beslut överklagades av bolaget i den delen av utredningsvillkor U1 gällande målvärden för fett. Mark- och miljödomstolen ändrade dessa målvärden i dom den 30 augusti 2018.

Bolaget har fortsatt jobba med utredningarna men har stött på olika hinder som tillsynsmyndigheten har informerats om under processens gång. Förutom fördröjning pga. av tekniska hinder så skedde även viss fördröjning pga. coronapandemin.

Reningsanläggningen i form av ozonaggregat för rening av propofolrester i avloppsvattnet installerades i slutet av 2018. När problem med för stort flöde till reningsanläggningen kunde lösas till sommaren 2019 och utvärderingstester utfördes hösten 2019, konstaterade bolaget att kapaciteten på reningsanläggningen var otillräcklig. Ytterligare ozonaggregat beställdes men pga. coronapandemin fördröjdes installationen till hösten 2020. Då upptäckte man att trots betydligt minskade propofolhalter (1,02 mg/L vecka 47, 2019; 0,25 mg/L vecka 7, 2021) i avloppsvattnet, så nådde man fortfarande inte till målvärdet beskrivet i U1 (dvs. 0,1 mg/L som rullande kvartalsmedelvärde). Anledningen här till bedöms vara driftstörningar som orsakas av igensättningar i de kylbatterier som tillverkar ozonet. Ett nytt kylsystem är beställt och bedöms kunna tas i drift under sommaren 2021. Därefter krävs en tids utvärdering. Bolaget räknar med att kunna lämna in en ny provotidsredovisning senast den 30 maj 2022.

Efter att uppgraderade ultrafilter för rening av fetter i avloppsvattnet installerades i december 2019, så förbättrades inte reningseffekten nämnvärt. Bolaget fick dock avbryta sina optimeringsförsök på grund av coronapandemin. Försöken återupptogs i slutet av 2020 och bolaget konstaterade att filtreringsförmågan är beroende av avloppsvattnets temperatur. Tester med kallare avloppsvatten har gett resultat i nivå med målsättningsvärdet på 20 mg/L som rullande kvartalsmedelvärde. Bolaget har därför beslutat att installera en ny kylare för avloppsvattnet. Installationen kan dock endast ske under en kort period på sommaren då

anläggningen har underhållsstopp. För att även här lämna tid för utvärdering och optimering så önskar bolaget lämna in prøvotidsredovisningen avseende fetter samtidigt med redovisningen avseende propofol.

Miljöförvaltningens bedömning

Mot bakgrund av vad som bolaget har framfört i sin ansökan, finner miljöförvaltningen att det finns skäl att tillstyrka bolagets begäran om förlängd prøvotid till den 30 maj 2022.

Ytterligare förlängningar av prøvotiden bedöms dock inte lämpligt, mot bakgrund av att prøvotiden tidigare förlängts och att det utifrån bolagets ansökan bör finnas goda chanser att nå målvärden för propofol och fett enligt utredningsvillkor U1 i dom från mark- och miljödomstolen den 30 augusti 2018 gällande överklagat beslut från MPD.

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande över Ansökan om förlängd prøvotid för utredning avseende utsläpp av avloppsvatten från Fresenius Kabi AB, Uppsala kommun

Bilaga 2: Ansökan om förlängd prøvotid för utredning avseende utsläpp av avloppsvatten från Fresenius Kabi AB, Uppsala kommun

Handläggare
Heidi De Brabandere
018- 727 42 90

Datum
2021-05-04

Diarienummer
2021-002038- MI

Miljöprövningsdelegationen
751 86 Uppsala
[uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se)

Yttrande över Ansökan om förlängd provotid för utredning avseende utsläpp av avloppsvatten från Fresenius Kabi AB, Uppsala kommun

Remiss från Miljöprövningsdelegationen, dnr. 551-2195-2021. Förlängd remisstid till 2021-05-05.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker Fresenius Kabi AB, Fyrislund 6:9, ansökan om förlängd provotid för utredning av utsläpp till avloppsvatten tills den 30 maj 2022.

Mot bakgrund av vad som bolaget har framfört i sin ansökan, finner miljö- och hälsoskyddsnämnden att det finns skäl att tillstyrka bolagets begäran om förlängd provotid till den 30 maj 2022. Ytterligare förlängningar av provotiden bedöms dock inte lämpligt, mot bakgrund av att provotiden tidigare förlängts och att det utifrån bolagets ansökan bör finnas goda chanser att nå målvärden för propofol och fett enligt utredningsvillkor U1 i dom från mark- och miljödomstolen den 30 augusti 2018.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

2021-03-09

Till Länsstyrelsen Uppsala län, Miljöprövningsdelegationen

Dnr. 551-2189-2017. Fresenius Kabi Aktiebolags ansökan om tillstånd till verksamheten vid bolagets anläggning vid Fyrislund i Uppsala kommun; nu fråga om provotid avseende utsläpp av avloppsvatten

1. Bakgrund

I beslut den 15 oktober 2015 lämnade miljöprövningsdelegationen Fresenius Kabi Aktiebolag (bolaget) tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid bolagets anläggning i Fyrislund i Uppsala. Miljöprövningsdelegationen sköt därvid upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av avloppsvatten under en provotid.

I beslut den 26 november 2015 prövade miljöprövningsdelegationen om beslutet från den 15 oktober enligt 27 § förvaltningslagen.

I beslut den 25 oktober 2016 och den 9 mars 2017 förlängde miljöprövningsdelegationen provotiden för utsläpp av avloppsvatten.

I beslut den 23 mars 2018 avslutade miljöprövningsdelegationen delar av provotiden för utsläpp av avloppsvatten. Miljöprövningsdelegationen föreskrev därvid följande slutliga villkor.

"7. Uppgraderade ultrafilter enligt bolagets förslag ska installeras och tas i drift senast den 30 december 2019.

8. Ytterligare reningssteg för att eliminera propofol från avloppsvattnet genom omvänd osmos, ozonrening eller annan teknik med motsvarande reningseffekt ska installeras och tas i drift senast den 31 januari 2019. (delegation)"

Vidare förlängde miljöprövningsdelegationen provotiden i de delar som avser villkor för innehållet av föroreningar i avloppsvattnet, åtgärder för att minska bypass förbi bolagets reningsanläggning samt åtgärder för att ytterligare förbättra reningen av fett i avloppsvattnet. Ett utredningsvillkor föreskrevs (U1) med krav på redovisning senast den 30 maj 2021. Vidare meddelades följande provisoriska föreskrift.

"P1. Utsläpp av totalfett i processavloppsvattnet, mätt enligt Svensk Standard SS 02 82 11 får till och med den 31 december 2019 inte överstiga 30 kg/dygn som flödesviktat rullande kvartalsmedelvärde. Från den 1 januari 2020 får utsläpp av totalfett i processavloppsvattnet inte överstiga 15 kg/dygn som flödesviktat rullande kvartalsmedelvärde."

Beslutet den 23 mars 2018 överklagades av bolaget till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, som i dom den 30 augusti 2018 (i mål M 2404-18) gjorde vissa ändringar av utredningsvillkoret U1. U1 har efter ändringarna följande lydelse.

"U1. a) Bolaget ska mäta utsläppsnivåer av fett från den uppgraderade reningsanläggningen uttryckt som halt och totalmängder samt utsläppta mängder av fett och propofol via bypass. Som mål för åtgärderna ska vara att utsläppen av totalfett ska understiga 20 mg/l räknat som rullande kvartalsmedelvärde och 500 kg per kalenderkvartal samt att utsläpp av propofol, exklusive utsläpp via bypass, ska understiga 0,1 mg/l räknat som rullande kvartalsmedelvärde. Provtagningsprogram för provotidsutredningen ska utformas i samråd med tillsynsmyndigheten.

b) Bolaget ska utreda vilka ytterligare möjligheter som finns att minska utsläpp orsakade av bypass."

2. Genomförda åtgärder

2.1 *Rening av propofolrester i avloppsvattnet*

Ytterligare steg för att eliminera propofol i avloppsvattnet i form av ozonrening installerades i december 2018. I början av 2019 kunde bolaget konstatera att flödet till reningsanläggningen var betydligt större än beräknat. En felsökning påbörjades. Den blev förhållandevis komplicerad och tidskrävande, eftersom rörsystemet inte fanns utmärkt på ritningar. Först under sommaren kunde vissa ovidkommande delströmmar identifieras och avlänkas, vilket minskade flödet avsevärt.

När sedan resultatet av de ytterligare reningsstegen kunde utvärderas, visade sig kapaciteten otillräcklig. I början av 2020 beställdes därför ytterligare aggregat för ozonreningen. Installationen av dessa aggregat kom dock att fördröjas på grund av covid 19 och kunde genomföras först under hösten 2020.

Halterna av propofol i det renade avloppsvattnet har minskat betydligt, dock inte ned till det målsättningsvärde som föreskrivits i 2018 års beslut. Anledningen härtill bedöms vara driftstörningar som orsakas av igensättningar i de kylbatterier som tillverkar ozonet. Ett nytt kylsystem är beställt och bedöms kunna tas i drift under sommaren 2021. Därefter krävs en tids utvärdering. Bolaget räknar med att kunna lämna in en prøvotidsredovisning senast den 30 maj 2022.

I tabell 1 redovisas halterna av propofol i det renade avloppsvattnet från 2019 (då provtagningen påbörjades) och framåt som rullande flödesviktat kvartalsmedelvärde. Fält markerade med streck är veckor då ingen provtagning skett. Under veckorna 28–31 år 2020 var det produktionsstopp, därför är inte dessa veckor uppförda i tabellen.

Tabell 1. Analysresultat av propofol i avloppsvatten 2019-2021.

2019		2020							
Vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l
47	1,02	1	1,39	13	0,63	25	0,31	41	0,36
48	1,07	2	1,46	14	0,52	26	0,30	42	0,35
49	1,11	3	1,49	15	0,46	27	0,28	43	0,34
50	1,16	4	1,34	16	0,43	32	0,17	44	0,35
51	1,13	5	1,23	17	0,41	33	0,16	45	0,39
52	1,15	6	1,16	18	0,38	34	-	46	0,42
		7	1,12	19	0,37	35	0,37	47	0,27
		8	1,07	20	0,35	36	0,41	48	0,25
		9	1,02	21	0,34	37	0,42	49	0,24
		10	-	22	0,34	38	0,41	50	0,25
		11	-	23	0,36	39	0,42	51	0,24
		12	0,87	24	0,35	40	0,38	52	0,25
2021									
vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l		
53	0,25	2	0,25	4	0,21	6	0,25		
1	0,25	3	0,26	5	0,22	7	0,25		

Av tabellen framgår att halterna av propofol minskat avsevärt men att de ännu inte nått det föreskrivna målsättningsvärdet, 0,1 mg/l. Detektionsgränsen för de utförda analyserna är 0,02 mg/l.

2.2 Rening av fetter i avloppsvattnet

Uppgraderade ultrafilter installerades i december 2019. Trots de nya filtren förbättrades inte reningseffekten nämnvärt. Bolaget påbörjade därför försök med optimeringar. Dessa fick dock avbrytas på grund av covid 19.

När optimeringsförsöken återupptogs i slutet av 2020 kunde bolaget konstatera att filteringsförmågan är beroende av avloppsvattnets temperatur. Tester med kallare avloppsvatten har gett resultat i paritet med det målsättningsvärde som föreskrivits i 2018 års beslut. Bolaget har därför beslutat att installera en ny kylare för avloppsvattnet.

Installationen av den nya kylaren kan ske endast under en kort period på sommaren då anläggningen har underhållsstopp.

En prøvotidsredovisning avseende fetter bedöms kunna ske samtidigt med redovisningen avseende propofol.

I tabell 2 redovisas halterna av fett i det renade avloppsvattnet från mars 2018 fram till och med 2021. Resultatet anges som rullande flödesviktat kvartalsmedelvärde.

Tabell 2. Analysresultat av fett i avloppsvatten 2018-2021.

2018									
vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l
10	101	19	91	28	47	37	47	46	66
11	96	20	86	29	48	38	48	47	69
12	115	21	81	30	47	39	45	48	73
13	107	22	81	31	49	40	46	49	74
14	110	23	77	32	53	41	62	50	76
15	115	24	76	33	50	42	59	51	79
16	103	25	53	34	47	43	66	52	77
17	102	26	57	35	39	44	68		
18	98	27	49	36	43	45	65		
2019									
vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l
1	78	12	39	23	79	34	54	45	48
2	62	13	39	24	75	35	51	46	50
3	61	14	46	25	76	36	51	47	44
4	52	15	46	26	78	37	45	48	43
5	49	16	68	27	69	38	44	49	42
6	49	17	72	28	74	39	43	50	43
7	47	18	71	29	51	40	42	51	45
8	43	19	73	30	47	41	41	52	46
9	42	20	75	31	49	42	42		
10	41	21	78	32	46	43	43		
11	43	22	79	33	46	44	44		

2020									
vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l
1	48	12	30	23	23	34	23	45	36
2	50	13	30	24	22	35	28	46	37
3	47	14	26	25	23	36	29	47	38
4	46	15	23	26	23	37	30	48	36
5	43	16	24	27	24	38	31	49	36
6	39	17	24	28	24	39	31	50	37
7	36	18	23	29	23	40	32	51	35
8	33	19	22	30	22	41	32	52	35
9	32	20	23	31	23	42	29	53	35
10	31	21	22	32	21	43	30		
11	32	22	23	33	22	44	30		
2021									
vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l	vecka	mg/l		
1	37	3	40	5	35	7	35		
2	39	4	39	6	35				

3. Yrkande

Bolaget yrkar att miljöprövningsdelegationen ska ändra tidpunkten för redovisning av utredningen avseende U1 i beslutet den 23 mars 2018, inklusive ett förslag till slutliga villkor, till senast den 30 maj 2022.

Fresenius Kabi AB

genom

Mats Björk